

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum rechtsonder.

Ons kenmerk
PZH-2020-732280571
DOS-2018-0007331

Bijlagen
3

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Stand van zaken dossier varend ontgassen.

Geachte Statenleden,

Tijdens de vergadering van uw commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen van 19 februari 2020 is bij de bespreking van het Jaarverslag Bezwarencommissie 2018 gevraagd een voortgangsbericht over varend ontgassen aan u te leveren.

Met de beantwoording van de schriftelijke vragen 'Handhaven Verbod Varend Ontgassen' (nummer 3565) van GL, VVD, PvdD, 50 PLUS, CDA, PvdA, SP, DENK en D66 eind vorig jaar (12 november 2019 en aanvulling op 17 december 2019) geven wij aan hoe de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten toezicht op en handhaving van het provinciale verbod op varend ontgassen door binnenvaartschepen uitvoeren. De antwoorden op de schriftelijke vragen zijn bij deze brief gevoegd.

In het vervolg op de beantwoording van de schriftelijke vragen 3565 worden in deze brief recente ontwikkelingen aangegeven, waaronder de stand van zaken rond de opvolging van de uitspraak van de rechtbank Den Haag d.d. 9 september 2019 (zaaknummer SGR 19/238) over het toezicht op en de handhaving van varend ontgassen op de rivier de Lek.

Landelijke ontwikkelingen

Het kabinet heeft op 21 februari 2020 besloten tot aanpassing van het Scheepsafvalstoffenbesluit. Deze aanpassing is nodig om het ontgassingsverbod uit het CDNI-verdrag (Europees verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart) op te nemen in de Nederlandse regelgeving. Het voorstel is nu ter voorhang naar zowel de Eerste als de Tweede Kamer gestuurd. De uiteindelijke ingangsdatum van het landelijke verbod is mede afhankelijk van de inspanningen van de overige verdragsstaten om de wijziging op te nemen in de eigen nationale wet- en regelgeving.

Realisatie infrastructuur ontgassingsinstallaties en uitvoering proefnemingen

De afgelopen maanden zijn er door de provincie en de gemeente Rotterdam belangrijke stappen gezet om een impuls te geven aan de realisatie van een adequate infrastructuur van ontgassingsinstallaties in Zuid-Holland. In een gesprek tussen gedeputeerde Bom-Lemstra en wethouder Bonte is de afspraak gemaakt dat de provincie en de gemeente de benodigde kosten voor het uitvoeren van emissiemetingen, onderdeel van de proefnemingen, voor te gaan financieren. Voor de provincie zal dit bedrag maximaal zo rond de €30.000 liggen. Wij zullen ons inspannen om dit bedrag terug te vorderen bij de rijksoverheid.

De proefnemingen en daaraan gekoppelde emissiemetingen zijn bedoeld om vast te stellen of de ontgassingsinstallaties in de praktijk werken en voldoen aan de vergunningvereisten. De technieken die worden ingezet om een binnenvaartschip gecontroleerd te ontgassen zijn voor een aanzienlijk deel innovatief en hebben zich nog niet bewezen onder normale bedrijfssituaties. Tijdens de proefnemingen wordt onder andere gekeken hoe lang het duurt voordat een binnenvaartschip ontgast is en welke emissies plaatsvinden tijdens het proces. Ook wordt gekeken of de technieken geschikt zijn om de gasvormige restlading te kunnen ontgassen (sommige technieken zijn alleen geschikt om een beperkt aantal stoffen te ontgassen).

Binnenkort kunnen op verschillende locaties in de Rotterdamse regio proefnemingen worden uitgevoerd. Op dit moment worden drie locaties onderzocht. In alle situaties zullen de proefnemingen om vergunning technische redenen onder voorwaarden plaats moeten vinden. Zo zal er een proefnemingsplan moeten worden ingediend. Tot nu toe hebben zich drie partijen (ontwikkelaars van ontgassingstechnieken) als geïnteresseerde gemeld voor de proeven. Zij willen de door hun ontwikkelde ontgassingsinstallaties onder normale bedrijfssituaties testen. Dat betekent dat de installaties bij inrichtingen worden geplaatst en dat daar binnenvaartschepen onder gecontroleerde condities worden ontgast. Gesprekken met deze partijen zullen binnen enkele weken plaatsvinden. De verwachting is dat eind april / begin mei gestart kan worden met de eerste proefnemingen.

Voor de uitvoering van de emissiemetingen, als onderdeel van de proefnemingen, heeft de DCMR Milieudienst Rijnmond een onafhankelijk en gecertificeerd meetbureau benaderd om een indicatie te krijgen van de kosten van de emissiemetingen. Het in de landelijke Taskforce varend ontgassen ontwikkelde protocol voor de uitvoering van de proefnemingen en emissiemetingen zal als uitgangspunt dienen. Bedoeling is om de emissiemetingen onder regie van het bevoegd gezag te laten uitvoeren. De DCMR Milieudienst Rijnmond heeft nu een offerteverzoek gedaan bij verschillende meetbureaus.

Als de proefnemingen en de emissiemetingen succesvol zijn kan worden overgegaan tot de vergunningverlening voor de ontgassingsinstallaties. De provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming van alternatieven voor varend ontgassen.

Ook in andere provincies zullen proefnemingen worden uitgevoerd. De provincie Zuid-Holland heeft hierover nauw contact met onder andere Zeeland en Noord-Holland. Een uniforme benadering voor de eisen aan de proefnemingsplannen en de analyse en validatie van de meetresultaten is belangrijk, zodat meetresultaten voor heel Nederland acceptabel worden geacht.

Het provinciale verbod versus het landelijke verbod

Instelling van het provinciale verbod in 2015 had primair tot doel de Zuid-Hollandse bewoners te beschermen tegen de schadelijke gezondheidseffecten van varend ontgassen. In de jaren daarna heeft de provincie zich, vanwege die schadelijke gezondheidsaspecten, ook ingespannen om te komen tot een landelijk verbod op varend ontgassen. De provincie is actief betrokken bij de totstandkoming van het landelijke verbod, onder andere door zitting te nemen in de Landelijke Taskforce varend ontgassen.

Gesteld kan worden dat de provincie Zuid-Holland (samen met de provincie Noord-Brabant) met de aandacht voor de ontgassingsproblematiek een 'aanjaagfunctie' heeft vervuld. Verder heeft het provinciale verbod gediend als een stok achter de deur bij het opnemen van bepalingen over ontgassen in het CDNI-verdrag.

Het provinciale verbod is opgenomen in de Omgevingsverordening en omvat een beperkt aantal stoffen (benzeen en benzeen houdende stoffen). Het varend ontgassen van de restdampen van stoffen die door de binnenvaart worden vervoerd is via de Omgevingsverordening niet verboden.

Het landelijke verbod zal stapsgewijs, in drie fasen, worden ingevoerd en zal naar verwachting in 2024 volledig van kracht zijn. Het provinciale verbod omvat ook stoffen die pas in de tweede fase van het landelijke verbod zullen worden verboden. Het provinciale verbod zal daarom van kracht blijven totdat de tweede fase van het landelijke verbod wordt ingevoerd en zal daarna van rechtswege komen te vervallen.

De provincie zal de invoering van het landelijk verbod kritisch blijven volgen. Als het provinciale verbod verder gaat dan het landelijke verbod kan worden overwogen om het provinciale verbod van kracht te laten blijven.

Toezicht en handhaving

Op 9 september 2019 heeft de rechtbank Den Haag uitspraak gedaan in de rechtszaak van een bewoonster langs de Lek tegen de provincie over handhaving van het provinciale verbod op varend ontgassen. De provincie heeft een handhavingsverzoek van deze bewoonster uit 2018 afgewezen omdat er, naar de mening van de provincie, geen overtreding geconstateerd kon worden. Ook de provinciale bezwarencommissie is tot de conclusie gekomen dat het handhavingsverzoek ongegrond was. Op basis van aanvullende informatie heeft de rechtbank Den Haag het beroep van de bewoonster gegrond verklaard en de provincie opgedragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van hetgeen in de rechtszaak is overwogen. De rechtbank was onder meer van mening dat de provincie ten onrechte geen opvolging heeft gegeven aan bepaalde meldingen over varend ontgassen.

De provincie is op dit moment bezig met het opstellen van het nieuwe besluit en heeft hierover ook contact gehad met de bewoonster langs de Lek. Voor het nemen van het nieuwe besluit zijn verder gegevens, zoals over de vervoerde lading, gevorderd bij Rijkswaterstaat.

De provincie blijft zich proactief opstellen ten aanzien van het toezicht op en de handhaving van het provinciale verbod. Op dit moment wordt, met inachtneming van de conclusies van de rechtbank Den Haag, bekeken hoe toezicht op en handhaving van het provinciale verbod het meest effectief kan worden uitgevoerd. Dit doet ook recht aan de aanbevelingen van de provinciale bezwarencommissie om nadere afspraken te maken met de operationele diensten om alsnog een effectieve handhaving van het huidige provinciale verbod te bewerkstelligen. De meldkamer van de DCMR Milieudienst Rijnmond speelt een centrale rol bij het toezicht op het provinciale verbod op varende ontgassen. Het dichte netwerk van e-noses langs de rivieren wordt door de meldkamer gebruikt voor een continue monitoring van mogelijke varende ontgassing. Daarnaast worden meldingen van burgers door de overige Zuid-Hollandse omgevingsdiensten doorgezet naar de meldkamer. Daar wordt gekeken of er een verband is te leggen met eventuele uitslagen van het e-nose netwerk. Als er aanwijzingen zijn dat een schip varende aan het ontgassen is wordt (indien mogelijk – niet altijd zijn de gegevens van het betreffende schip direct te achterhalen) contact opgenomen met de schipper en aangegeven dat het varende ontgassen verboden is. Verder worden de meldingen doorgegeven aan de landelijke operationele diensten die opvolging kunnen geven aan de meldingen. De provincie past de Landelijke Handhavingsstrategie toe. Bij een eerste overtreding zal de betreffende schipper een waarschuwing krijgen, bij herhaling kan worden overgegaan tot het opleggen van een sanctie. Dat laatste is tot op heden nog niet gebeurd.

De invoering van het landelijke verbod op varende ontgassen zal mogelijk betekenen dat een deel van het toezicht van dit verbod bij de omgevingsdiensten komt te liggen. Wij staan open voor overleg met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat over de invulling en uitvoering van deze taken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

plv. secretaris,

voorzitter,

ir. J.C. van Ginkel MCM

drs. J. Smit

Bijlagen:

1. Beantwoording statenvragen 3565 GL VVD PvdD 50PLUS CDA PvdA SP DENK D66 handhaven verbod varende ontgassen;
2. GS brief - Aanvulling beantwoording statenvragen 3565 handhaven verbod varende ontgassen;
3. Bijlage 1 aanvullende beantwoording statenvragen 3565 - Klachten over varende ontgassen binnenvaart 1 januari 2015 tot 18 oktober 2019.